

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Факультет Землепорядкування

(назва)

«15» травня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕКСПЕРТИЗА ПРОЕКТНО-ВИШУКУВАЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Галузь знань G – «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність G 18 – «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма «Геодезія та землеустрій»

Факультет Землепорядкування

Розробники: Дорош О.С., завідувач кафедри управління земельними ресурсами,

д.е.н., професор

Тихенко Р.В., доцент кафедри управління земельними ресурсами,

к.е.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Експертиза проектно-вишукувальної документації

Навчальна дисципліни «Експертиза проектно-вишукувальної документації» відноситься до обов'язкової компоненти освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій». Метою вивчення дисципліни є володіння методами проведення державної експертизи, що дозволить: організувати комплексну оцінку об'єктів експертизи; здійснювати перевірку на відповідність проектно-вишукувальної документації нормам і правилам у сфері землеустрою; підвищити якість розробки проектно-вишукувальної документації; впровадити передові методи проектування та досягнення науково-технічного прогресу; підвищити науково-технічний та професійний рівень виконавців експертизи проектно-вишукувальної документації.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	G 18 – «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 (2025)	1 (2025)
Семестр	I	I
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	4 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	108 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	2 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Експертиза проектно-вишукувальної документації» є набуття навичок щодо володіння методами проведення експертизи, яке дозволить:

- організувати комплексну оцінку об'єктів експертизи;
- перевірити відповідність проектно-вишукувальної документації нормам і правилам у сфері землеустрою;
- підвищити якість розробки проектно-вишукувальної документації;
- впровадити передові методи проектування та досягнення науково-технічного прогресу;
- підвищити науково-технічний та професійний рівень виконавців експертизи проектно-вишукувальної документації.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із

урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів. виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Правові основи і принципи проведення експертизи документації із землеустрою та топографо-геодезичної діяльності.											
Тема 1. Загальні принципи проведення експертизи при землеустрої та топографо-геодезичній діяльності. Статус експерта.	1-3	23	4	4	-	22	3	2	1	-	27
Тема 2. Особливості проведення судової експертизи.	4-7	23	4	4	-	22	3	2	1	-	27
Разом за змістовим модулем 1		46	8	8	-	45	6	4	2	-	54
Змістовий модуль 2. Правові основи і принципи проведення інших видів експертиз											
Тема 3. Особливості проведення наукової і науково-технічної експертизи.	8-11	23	4	4	-	23	3	2	1	-	27
Тема 4. Проведення контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт.	12-15	21	3	3	-	22	3	2	1	-	27
Разом за змістовим модулем 2		44	7	7	-	45	6	4	2	-	54
Усього годин		120	15	15	-	90	12	8	4	-	108

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні принципи проведення експертизи при землеустрої та топографо-геодезичній діяльності. Статус експерта.	4
2	Особливості проведення судової експертизи.	4
3	Особливості проведення наукової і науково-технічної експертизи.	4
4	Проведення контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт.	3

3. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в оренду для експлуатації та обслуговування нежитлової будівлі (м. Харків, Харківська область)	2
2	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність для будівництва індивідуальних гаражів за рахунок земель запасу житлової та громадської забудови (м. Рівне, Рівненська область)	2
3	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної у власність для ведення особистого селянського господарства (Івано-Франківська область)	2
4	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо зміни цільового призначення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (Рівненська область)	2
5	Здійснення рецензування Технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки площею 4,933 га, (Чернігівська область)	2
6	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної у власність учаснику АТО для індивідуального садівництва (Львівська область)	2
7	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність із земель державної власності сільськогосподарського призначення для ведення особистого селянського господарства (Кіровоградська область)	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Здійснення рецензування Технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки для встановлення базової станції стільникового зв'язку площею 0,1763 га (Давидівська сільська громада Львівського району Львівської області)	22
2	Здійснення рецензування Технічної документації з нормативною грошовою оцінкою земельної ділянки сільськогосподарського призначення площею 0,0642 га для ведення садівництва (Білогірська територіальна громада Бучанського району Київської області)	23

3	Здійснення рецензування Технічної документації з нормативної грошової оцінки с. Швачиха (Баришівська територіальна громада Броварського району Київської області).	23
4	Здійснення рецензування Проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (м. Дніпро, Дніпропетровська область)	22

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- захист практичних робіт;
- тестування;
- співбесіда;

7. Методи навчання

- словесний метод (лекція, співбесіда тощо);
- метод практико-орієнтованого навчання;
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- метод командної роботи.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Правові основи і принципи проведення експертизи документації із землеустрою та топографо-геодезичної діяльності.		
Практична робота 1.	РН01., РН03., РН07., РН11., РН14. У тому числі знати склад, зміст, порядок та особливості складання різних видів документації із землеустрою. Вміти застосовувати основні нормативно-законодавчі акти при здійсненні експертизи. Розрізняти основні вимоги, які ставляться до експертів експертизи. Знати способи оцінювання експертів.	10
Практична робота 2.		10
Практична робота 3.		10
Практична робота 4.		10
Самостійна робота 1.		15
Самостійна робота 2.		15
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Правові основи і принципи проведення інших видів експертиз		
Практична робота 5.	РН01., РН03., РН08., РН10., РН12. РН13. У	10
Практична робота 6.	тому числі знати алгоритм проведення	10
Практична робота 7.	наукової і науково-технічної експертизи;	10
Самостійна робота 3.	терміни проведення експертизи, права та	20
Самостійна робота 4.	обов'язки експертів і виконавців. Вміти правильно встановлювати види і форми наукової і науково-технічної експертизи. Ознайомитися та засвоїти алгоритм здійснення контролю та приймання топо- графо-геодезичних і картографічних робіт	20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{Залік}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (звіти) повинні мати коректні ті актуальні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний початковий курс з початкової дисципліни «Експертиза проектно-вишукувальної документації» Режим доступу – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1354>
2. Добряк Д.С., А.В. Барвінський, С.С. Кохан, О.С. Дорош, Р.В. Тихенко та ін Методичні рекомендації щодо обґрунтування обмежень та обтяжень у ринковому сільськогосподарському землекористуванні та їх еколого-економічна оцінка. Київ: Анва-прінт. 2017. 100 с.
3. Добряк Д.С., Тихенко Р.В. Методичні рекомендації проведення державної експертизи земельпорядної документації (для студентів ОКР «Магістр» денної та заочної форми навчання). Київ: Анва-прінт, 2017. 24 с.
4. Дорош О.С., Тихенко Р.В. Процедура та організація проведення державної експертизи земельпорядної документації. Методичні рекомендації. Київ: Компринт. 2021. 26 с.
5. Землеустрій: державна експертиза земельпорядної документації: навчальний посібник / За ред. І.В. Кошкарди та О.А. Домбровської. Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2019. 204 с.
6. Тихенко О.В. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт по темі «Державна реєстрація земельних ділянок». Київ: Анва-прінт. 2018. 52 с.
7. Тихенко Р.В., Барвінський А.В. Державна експертиза земельпорядних рішень: навчальний посібник. Київ: Медінформ. 2019. 404 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Довідник із землеустрою / За ред. Л.Я. Новаковського. 4-те вид., перероб. і доп. Київ: Аграрна наука. 2015. 482 с.
2. Дорош Й.М., Дорош О.С. Державні стандарти, норми і правила як механізм формування інституційного середовища територіального планування землекористування. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. №2-3. 2015. С.3-12.
3. Дорош О.С. Методичні підходи до розробки проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. №1. 2015. С.44-49.
4. Дорош О.С., Купріянич І.П. Мельник Д.М. Наукові підходи до розроблення планувальної документації для об'єднаних територіальних громад. №3-4. 2018. С. 42-48.
5. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: навчальний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 650 с.
6. Дорош Й.М., Купріянич І.П. Проблемні аспекти розроблення проектів землеустрою щодо встановлення меж обмежень у використанні земель та їх

режимоутворюючих об'єктів. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. №4. 2016. С.11-18.

7. Закон України «Про землеустрій» №858-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
8. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» № 51/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Закон України «Про судову експертизу». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 28, ст.232 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
10. Земельний кодекс України № 2768-III. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин» № 865. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/865-94-%D0%BF#Text>
12. Третяк А.М., Дорош Й.М., Третяк Р.А., Лобунько Ю.В. Землевпорядний процес: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2018. 276 с.
13. Третяк А.М., Дорош Й.М., Третяк Р.А. Теоретичні засади землевпорядного процесу: монографія. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2017. 268 с.
Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт. Наказ Головного управління геодезії, картографії та кадастру України від 17.02.2000 №19.
<http://www.geoguide.com.ua/basisdoc/basisdoc.php?part=tgo&art=3601>
14. Kovalenko P., Rokochinskiy A., Gerasimov Ie., Volk P., Prykhodko N., Tykhenko R., Openko I. 2022. Assessment of the energy and overall efficiency of the closed irrigation network of irrigation systems on the basis of the complex of resource-saving measures. Journal of Water and Land Development. Special Issue. pp. 15-23.
15. Kovalenko P., Rokochinskiy A., Volk P., Turcheniuk V., Frolenkova N., Tykhenko R. 2021. Evaluation of ecological and economic efficiency of investment in water management and land reclamation projects. Journal of Water and Land Development. No. 48. (I-III) p. 81-87.
16. Kryvoviaz E., Openko I., Tykhenko R., Shevchenko O., Tykhenko O., Tsvyakh O., Chumachenko O. 2020. Recovery of losses for inappropriate use of land. Scientific Papers. Series E. Land Reclamation, Earth Observation & Surveying, Environmental Engineering. Vol. IX. p. 175-182.
17. Openko I., Shevchenko O., Tykhenko R., Tsvyakh O., Moroz Yu. 2020. Assessment of inequality to forest resources access in the context of sustainable rural development. Scientific Papers Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development». Vol. 20. Issue 1. pp. 405-411.

18. Shevchenko O., Openko I., Tykhenko R., Tsvyakh O., Zhuk O., Kryvoviaz E., Tykhenko O., Bavrovska N., Stepchuk Ya., Rokochinskiy A., Volk P. 2021. Assessment of economic losses caused by degradation processes of agricultural land use. Scientific Papers. Series E. Land Reclamation, Earth Observation & Surveying, Environmental Engineering. Vol. X. p. 102-109.
19. Tykhenko R., Tykhenko O., Openko I., Shevchenko O., Bavrovska N., Zhuk O., Tsvyakh O., Stepchuk Ya. 2021. The assessment of impact ecological stability of territory on the organization of rational land use of agricultural enterprises. Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development. Vol. 21. Issue 2. p. 685-692.